

SPREJETA BESEDILA

P9_TA(2020)0156

Evropska strategija o invalidnosti po letu 2020

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 18. junija 2020 o evropski strategiji o invalidnosti po letu 2020 (2019/2975(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju člena 2 Pogodbe o Evropski uniji ter členov 2, 9, 10, 19 in člena 216(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),
- ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti členov 3, 15, 20, 21, 23, 25, 26 in 47,
- ob upoštevanju evropskega stebra socialnih pravic, zlasti načela št. 17 o vključevanju invalidov, načela št. 3 o enakih možnosti in načela št. 10 o varnem, zdravem in ustrezno prilagojenem delovnem okolju ter varstvu podatkov,
- ob upoštevanju Konvencije OZN o pravicah invalidov (v nadaljnjem besedilu: konvencija), ki je začela veljati 21. januarja 2011 v skladu s Sklepom Sveta št. 2010/48/ES z dne 26. novembra 2009 o sklenitvi Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov s strani Evropske skupnosti¹,
- ob upoštevanju splošnih pripomb h Konvenciji OZN o pravicah invalidov, ki so veljavne smernice za izvajanje omenjene konvencije,
- ob upoštevanju kodeksa ravnanja, sklenjenega med Svetom, državami članicami in Komisijo, o določitvi notranjih dogovorov o izvajanju Konvencije OZN o pravicah invalidov s strani Evropske unije in zastopanju Evropske unije v zvezi s to konvencijo²,
- ob upoštevanju sklepnih ugotovitev Odbora OZN za pravice invalidov z dne 2. oktobra 2015 o začetnem poročilu Evropske unije,
- ob upoštevanju Splošne deklaracije o človekovih pravicah, Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Evropska konvencija o človekovih pravicah), Mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah ter Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah,
- ob upoštevanju Konvencije OZN o otrokovih pravicah in Konvencije OZN o odpravi

¹ UL L 23, 27.1.2010, str. 35.

² UL C 340, 15.12.2010, str. 11.

vseh oblik diskriminacije žensk,

- ob upoštevanju strateških preiskav evropske varuhinje človekovih pravic o tem, kako Evropska komisija zagotavlja dostop invalidom do svojih spletišč (OI/6/2017/EA) in kako obravnava invalide na podlagi skupnega sistema zdravstvenega zavarovanja uslužbencev EU (OI/4/2016/EA), ter njene odločitve v skupni preiskavi v zadevah 1337/2017/EA in 1338/2017/EA glede sodelovanja slabovidnih kandidatov v izbirnih postopkih za zaposlovanje javnih uslužbencev v EU, ki jih organizira Evropski urad za izbor osebja,
- ob upoštevanju agende za trajnostni razvoj do leta 2030 in njenih ciljev trajnostnega razvoja, k izvajanju katerih je EU zavezana,
- ob upoštevanju izrecnih sklicevanj na invalidnost v ciljih trajnostnega razvoja, povezanih z izobraževanjem (cilj št. 4), rastjo in zaposlovanjem (cilj št. 8), neenakostjo (cilj št. 10), dostopnostjo mest in naselij (cilj št. 11) ter zbiranjem podatkov (cilj št. 17),
- ob upoštevanju Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (Istanbulska konvencija),
- ob upoštevanju raziskovalnega mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o položaju invalidk, za katerega je zaprosil Parlament,
- ob upoštevanju Direktive (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve¹,
- ob upoštevanju Direktive 2016/2102 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2016 o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij organov javnega sektorja²,
- ob upoštevanju Direktive (EU) 2018/1808 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o spremembi Direktive 2010/13/EU o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah) glede na spreminjajoče se tržne razmere³,
- ob upoštevanju Direktive Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu⁴,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. septembra 2016 o uporabi Direktive Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu (direktiva o enakosti pri zaposlovanju)⁵,
- ob upoštevanju Direktive (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah (prenovitev)⁶,

¹ UL L 151, 7.6.2019, str. 70.

² UL L 327, 2.12.2016, str. 1.

³ UL L 303, 28.11.2018, str. 69.

⁴ UL L 303, 2.12.2000, str. 16.

⁵ UL C 204, 13.6.2018, str. 179.

⁶ UL L 321, 17.12.2018, str. 36.

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 15. novembra 2010 z naslovom Evropska strategija o invalidnosti za obdobje 2010–2020: obnovljena zaveza za Evropo brez ovir (COM(2010)0636),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 14. januarja 2020 z naslovom Močna socialna Evropa za pravičen prehod (COM(2020)0014),
- ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije z dne 2. februarja 2017 z naslovom Poročilo o napredku izvajanja evropske strategije o invalidnosti za obdobje 2010–2020 (SWD(2017)0029),
- ob upoštevanju predloga Komisije za direktivo Sveta o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost (COM(2008)0426) ter stališča Parlamenta o njem z dne 2. aprila 2009¹,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. januarja 2019 o razmerah na področju temeljnih pravic v Evropski uniji v letu 2017²,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 30. novembra 2017 o izvajanju evropske strategije o invalidnosti³,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. julija 2016 o izvajanju Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov s posebnim poudarkom na sklepnih ugotovitvah Odbora za pravice invalidov⁴,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 20. maja 2015 o seznamu zadev, ki ga je sprejel Odbor za pravice invalidov, in začetnem poročilu Evropske unije⁵,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. oktobra 2011 o mobilnosti in vključevanju invalidov ter evropski strategiji o invalidnosti 2010–2020⁶,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 6. maja 2009 o dejavnem vključevanju oseb, izključenih s trga dela⁷,
- ob upoštevanju svojih resolucij z dne 17. junija 1988 o znakovnih jezikih za gluhe⁸, z dne 18. novembra 1998 o znakovnih jezikih⁹ in z dne 23. novembra 2016 o znakovnih jezikih in poklicnih tolmačih za znakovni jezik¹⁰,
- ob upoštevanju študije tematskega sektorja C Generalnega direktorata Evropskega parlamenta za notranjo politiko Unije iz leta 2016 o evropskih strukturnih in investicijskih skladih ter invalidih v Evropski uniji,

¹ UL C 137 E, 27.5.2010, str. 68.

² Sprejeta besedila, P8_TA(2019)0032.

³ UL C 356, 4.10.2018, str. 110.

⁴ UL C 101, 16.3.2018, str. 138.

⁵ UL C 353, 27.9.2016, str. 41.

⁶ UL C 131 E, 8.5.2013, str. 9.

⁷ UL C 212 E, 5.8.2010, str. 23.

⁸ UL C 187, 18.7.1988, str. 236.

⁹ UL C 379, 7.12.1998, str. 66.

¹⁰ UL C 224, 27.6.2018, str. 68.

- ob upoštevanju informativnega poročila službe Evropskega parlamenta za raziskave z naslovom Evropska strategija o invalidnosti za obdobje 2010–2020,
 - ob upoštevanju letnega poročila evropske varuhinje človekovih pravic za leto 2018,
 - ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o oblikovanju agende EU o pravicah invalidov za obdobje 2020–2030,
 - ob upoštevanju poročil Agencije Evropske unije za temeljne pravice o temeljnih pravicah za leto 2019,
 - ob upoštevanju tematskih poročil Agencije Evropske unije za temeljne pravice,
 - ob upoštevanju izjave Komisije z dne 17. decembra 2019 o strategiji EU o invalidnosti po letu 2020,
 - ob upoštevanju statističnih podatkov Eurostata o dostopu invalidov do trga dela, izobraževanja in usposabljanja ter o njihovi revščini in dohodkovni neenakosti,
 - ob upoštevanju poročil in priporočil predstavniških organizacij invalidov,
 - ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006¹, zlasti členov 4, 6 in 7,
 - ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1301/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in o posebnih določbah glede cilja „naložbe za rast in delovna mesta“ ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1080/2006², zlasti člena 5(9)(a),
 - ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1304/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o Evropskem socialnem skladu in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1081/2006³, zlasti člena 2(3) in člena 8,
 - ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005⁴,
 - ob upoštevanju resolucije Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve,
 - ob upoštevanju člena 132(2) Poslovnika,
- A. ker imajo vsi invalidi kot polnopravni državljani na vseh življenjskih področjih enake pravice kot drugi (tudi pri dostopanju do odprtega trga dela in izobraževanja) in imajo

¹ UL L 347, 20.12.2013, str. 320.

² UL L 347, 20.12.2013, str. 289.

³ UL L 347, 20.12.2013, str. 470.

⁴ UL L 347, 20.12.2013, str. 487.

neodtujljivo pravico do dostojanstva, enakega obravnavanja, neodvisnega življenja, samostojnosti in polnega sodelovanja v družbi in je treba spoštovati in ceniti njihov prispevek k družbenemu in gospodarskemu napredku EU; ker se v več kot polovici držav članic osebam s težavami v duševnem zdravju ali osebam z motnjo v duševnem razvoju odreka pasivna volilna pravica;

- B. ker se ocenjuje, da je v Evropski uniji 100 milijonom invalidov, ki so jim še vedno kratene osnovne človekove pravice¹, kar jih vsakodnevno ovira pri neodvisnem življenju; ker je več kot 60 % invalidov žensk, in tudi velika večina tistih, ki za invalide skrbijo, je žensk; ker število invalidnih otrok zaradi pomanjkanja statistike ni znano, domneva pa se, da je v Evropski uniji približno 15 % vseh otrok invalidov; ker bo zaradi staranja prebivalstva vse več invalidnosti in bosta potrebna bolj dostopno okolje z ustrezno podporo ter ustrezno prilagojene storitve;
- C. ker se mora Unija v skladu s PDEU pri opredeljevanju in izvajanju svojih politik in dejavnosti boriti proti diskriminaciji na podlagi invalidnosti (člen 10) ter lahko sprejme zakonodajo proti tovrstni diskriminaciji (člen 19);
- D. ker člena 21 in 26 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah izrecno prepovedujeta diskriminacijo na podlagi invalidnosti ter invalidom zagotavljata enakopravno udeležbo v družbi;
- E. ker je Konvencija OZN o pravicah invalidov prva mednarodna pogodba o človekovih pravicah, ki so jo ratificirale EU in vse njene države članice;
- F. ker sodna praksa Sodišča Evropske unije potrjuje dejstvo, da je Konvencija OZN o pravicah invalidov zavezujoča za EU in njene države članice pri sprejemanju in izvajanju prava EU, saj je instrument sekundarne zakonodaje²;
- G. ker EU in več držav članic niso ratificirale izbirnega protokola h konvenciji;
- H. ker bi morali invalidni otroci polno in enako kakor drugi otroci uživati vse človekove pravice in temeljne svoboščine, vključno s pravico do odraščanja v domačih družinah oziroma v družinskem okolju, kakor je v njihovo najboljšo korist, kot je opredeljeno v Konvenciji o otrokovih pravicah; ker morajo družinski člani pogosto zmanjšati ali prekiniti svojo poklicno dejavnost, da lahko skrbijo za invalidnega družinskega člana; ker je študija Evropske komisije o izvedljivosti jamstva za otroke (vmesno poročilo) pokazala, da so pogloblitve ovire za invalidne otroke fizični dostop, storitve in objekti, ki niso prilagojeni na otrokove potrebe, pogosto pa tudi zgolj nerazpoložljivost storitev in objektov; ker so v isti študiji številni anketiranci navajali težave zaradi diskriminacije, zlasti pri izobraževanju, in problemu cenovne dostopnosti stanovanj;
- I. ker načela konvencije močno presegajo zgolj diskriminacijo, saj določajo smernice za popolno uživanje človekovih pravic vseh invalidov in njihovih družin v vključujoči družbi;

¹ To število vključuje 99 milijonov ljudi po podatkih raziskave EU-SILC iz leta 2016, ocenjuje pa se, da milijon ljudi živi v nastanitvenih ustanovah, zato v raziskavo ni bil zajet.

² Sodbe z dne 11. aprila 2013 v združenih zadevah C-335/11 in C-337/11, odstavka 29 in 30, z dne 18. marca 2014 v zadevi C-363/12, odstavek 72, ter z dne 22. maja 2014 v zadevi C-356/12.

- J. ker se v skladu s prakso Sodišča Evropske unije politika lahko označi za posredno diskriminatorno, če v praksi sporna določba negativno vpliva na bistveno večji delež invalidov; ker pa bodo določbe, za katere se bo zgolj sumilo, da so same po sebi diskriminatorne in bi utegnile imeti podoben negativen učinek, že šteje za diskriminatorne;
- K. ker je v členu 1 konvencije določeno, da so invalidi „osebe z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi okvarami, ki jih v povezavi z različnimi ovirami lahko omejujejo, da bi enako kot drugi polno in učinkovito sodelovali v družbi“; ker je v zvezi s tem še posebej pomemben člen 9 konvencije;
- L. ker je v letu 2018 37 % prebivalcev EU-28, starih 15 let ali več, navedlo, da imajo zmerne oziroma težje fizične ali senzorične omejitve; ker je v letu 2018 24,7 % prebivalcev EU-28, starih 16 let ali več, navedlo, da se pri opravljanju običajnih dejavnosti zaradi zdravstvenih težav soočajo z nekaterimi oziroma težjimi dolgotrajnimi omejitvami; ker jih o določenih dolgotrajnih omejitvah poroča 17,7 %, o težjih dolgotrajnih omejitvah pa 7 %¹;
- M. ker se breme hudih kroničnih bolezni izračunava na osnovi izgubljenih let življenja zaradi bolezni, invalidnosti ali prezgodnje smrti (DALY); ker so v EU okviri za obravnavanje kroničnih bolezni različni in v nekaterih državah članicah sodijo v širšo ureditev za invalidnost;
- N. ker Eurofound trdi, da ni jasno, ali v opredelitev invalidnosti sodi tudi pojem (kronične) bolezni²; ker Eurofound priporoča, da bi to vprašanje obravnavali pri pregledu evropske strategije o invalidnosti;
- O. ker strategija EU o invalidnosti za obdobje 2010–2020 ni vključevala vidika enakosti spolov in zajela ali obravnavala posebnega položaja, oblik diskriminacije in kratenja pravic invalidk, ki se soočajo z diskriminacijo in so jim kršene tudi druge pravice; ker večplastna diskriminacija vodi v revščino, socialno in izobrazbeno izključenost ter izključenost s trga dela, s tem pa invalidom, njihovim družinam in skrbnikom povzroča dodaten stres in psihične obremenitve; ker se lahko enako obravnavanje zagotovi z uporabo pozitivnih ukrepov in politik za invalidke, starše invalidnih otrok, invalidne starše samohranilce in starše samohranilce z invalidnimi otroki; ker bo vključitev razsežnosti spola v pričakovano evropsko strategijo o invalidnosti po letu 2020 prispevala k medsektorskem pristopu k odpravljanju diskriminacije invalidk;
- P. ker je bilo v letu 2018 približno 28,7 % vseh invalidov (starejših od 15 let) v EU izpostavljenih tveganju revščine in socialne izključenosti³;
- Q. ker člen 19 konvencije sicer pravi, da „države pogodbenice te konvencije priznavajo enako pravico vsem invalidom, da živijo v skupnosti in enako kot drugi odločajo ter sprejemajo učinkovite in ustrezne ukrepe, ki jim omogočajo polno uživanje te pravice ter polno vključenost v skupnost in sodelovanje v njej“, vendar pa 800 000 invalidov v

¹ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Functional_and_activity_limitations_statistics

² Eurofound (2019), *How to respond to chronic health problems in the workplace?* (Kako se odzvati na kronične zdravstvene težave na delovnem mestu?) Urad za publikacije Evropske unije, Luksemburg.

³ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20191029-2>

EU še vedno nima pasivne volilne pravice;

- R. ker gluho-slepi trpijo zaradi edinstvene dvojne invalidnosti in so prikrajšani za dva čuta, vid in sluh, tako da se ne morejo polno udeleževati v družbi in imajo specifične probleme pri komuniciranju, dostopanju do informacij, mobilnosti in medosebni interakciji;
- S. ker bi morali dajatve za invalidnost razumeti kot državno pomoč ljudem pri premagovanju ovir, ki jih prinaša njihova invalidnost oziroma zdravstveno stanje, zato da se lahko polno udeležujejo v družbi in da se s tem po potrebi nadomesti dohodek;
- T. ker se v členu 9 konvencije priznava, da je treba sprejeti ustrezne ukrepe za zagotovitev, da bodo lahko invalidi, zlasti ženske in dekleta, resnično dostopali do fizičnega okolja, prevoza, informacij in komunikacij, vključno z informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami, ter do drugih objektov, naprav in storitev, ki so namenjene javnosti ali se zanje opravljajo v mestu in na podeželju;
- U. ker je bila z direktivo o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev, ki je bila sprejeta junija 2019¹, prvič na ravni EU urejena pravica delavcev do petih dni dopusta za nego in oskrbo na leto;
- V. ker sedanja evropska strategija o invalidnosti za obdobje 2010–2020 deluje kot okvir za predloge politik in zakonodajne predloge za izvajanje konvencije v EU in zunaj nje;
- W. ker invalidi še vedno ne sodelujejo polno v družbi in ne uživajo vseh svojih pravic; ker se lahko v skladu s členom 29 konvencije družbeno udeleževanje invalidov zagotovi samo, če se jih pritegne tudi v politično in javno življenje, kjer so pogosto slabo zastopani;
- X. ker strategija ni bila prilagojena novejšim političnim področjem, tako na primer ni bila usklajena z Agendo 2030, ki jo morajo izvajati EU in vse države članice, niti z evropskim stebrom socialnih pravic;
- Y. ker so invalidi med koronavirusno krizo doživljali resne izzive in kršitve pravic, na primer motnje pri zagotavljanju osebne asistencije, oskrbe in podpornih storitev, neenak dostop ali celo popolno izključenost iz zdravstvenih informacij in zdravstvenega varstva, vključno z nujno pomočjo, premalo javnih in preprostih javnih informacij o varnosti, tudi v dostopnih neoviranih in uporabnih formatih, premalo preventivnih ukrepov v domovih, neenak dostop do alternativnih možnosti, ki so jih izvajale izobraževalne ustanove, predvsem učenja na daljavo in spletnega učenja, ter pogostejše družinsko nasilje; ker obstaja možnost, da se bo pandemija v prihodnjih mesecih spet pojavila, in z njo tudi vsi naštetih izzivi;
- Z. ker pa vseeno ne pokriva vseh določb konvencije;
- AA. ker Komisija še ni medsektorsko in celovito pregledala svoje zakonodaje, da bi jo popolnoma uskladila z določbami konvencije;

¹ Direktiva (EU) 2019/1158 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev ter razveljavitvi Direktive Sveta 2010/18/EU (UL L 188, 12.7.2019, str. 79).

- AB. ker je bil s strategijo dosežen le omejen napredek;
- AC. ker pravice invalidov na mnogo političnih področjih EU še vedno niso upoštevane;
- AD. ker še vedno nastaja nova in se spreminja veljavna zakonodaja, ki še ne upošteva konvencije in dostopnosti; ker je dostopnost osnovni pogoj za neodvisno življenje in polno sodelovanje v družbi; ker je EU kot podpisnica konvencije dolžna zagotoviti, da so invalidi in njihove predstavniške organizacije tesno vključeni in dejavno sodelujejo pri pripravljanju in izvajanju zakonodaje in politik, pri čemer morajo biti upoštevana različna pojmovanja invalidnosti;
- AE. ker je izjemno pomembno, da imajo invalidi poln in enakopraven dostop do trga dela, kar je še vedno problematično področje, saj pri njih trenutna stopnja zaposlenosti dosega le 50,6 % (53,3 % pri invalidih in 48,3 % pri invalidkah) v primerjavi s 74,8 % pri neinvalidih¹, stopnja brezposelnosti invalidov med 20. in 64. letom pa znaša 17 % v primerjavi z 10 % pri neinvalidih, tako da je mnogim invalidom onemogočeno neodvisno in dejavno življenje; ker je med štirimi milijoni ljudi, ki se vsako leto znajdejo brez doma, velik delež invalidov; ker so podatki o različnih oblikah invalidnosti in potrebah po podpori sila različni;
- AF. ker je treba podpreti in spodbuditi delodajalce, tako da bo invalidom zagotovljen dober položaj vse od izobraževanja do zaposlitve; ker je eden od načinov boja proti diskriminaciji pri zaposlovanju invalidov tudi ozaveščanje delodajalcev;
- AG. ker je ukrepanje na delovnem mestu bistvenega pomena za spodbujanje dobrega duševnega zdravja ter preprečevanje duševnih bolezni in psihosocialnih motenj;
- AH. ker morajo ukrepi za spopadanje z izzivi demografskih sprememb vsebovati tudi ustrezne ukrepe, s katerimi bomo invalide obdržali na trgu dela in aktivne; ker to ne pomeni samo preventivnih ukrepov za varnost in zdravje na delovnem mestu, temveč tudi ukrepe za rehabilitacijo in udejstvovanje po bolezni ali nesreči;
- AI. ker se lahko družbeno udejstvovanje v celoti doseže samo, če bodo pri svetovanju smiselno sodelovali mnogi invalidi in njihove predstavniške organizacije ter vse vrste deležnikov, pri tem pa bodo upoštevani zelo različni koncepti invalidnosti;
1. je seznanjen z napredkom, ki je bil pri izvajanju konvencije dosežen s pomočjo evropske strategije o invalidnosti za obdobje 2010–2020; poziva Komisijo, naj to delo še nadaljuje, in sicer naj gradi na dosedanjih dosežkih in poveča svoje zaveze v ambiciozno zastavljeni evropski strategiji za pravice invalidov za obdobje po letu 2020;
 2. želi spomniti, da je Odbor za pravice invalidov v svojih sklepnih ugotovitvah zapisal, da so varčevalni ukrepi, sprejeti v EU in njenih državah članicah, poslabšali življenjski standard invalidov, kar je povečalo revščino in socialno izključenost ter povzročilo zmanjšanje sredstev za socialne storitve, podporo družinam in storitve v skupnosti;
 3. želi spomniti, da je Odbor za pravice invalidov izrazil veliko zaskrbljenost nad negotovim položajem invalidov v sedanji migracijski krizi v EU, kajti invalidni begunci, migranti in prosilci za azil so v EU priprti v razmerah, kjer nimajo dovolj podpore in ustreznih prilagoditev; zato poziva Komisijo, naj to popravi ter svojim

¹ Predlog skupnega poročila Komisije in Sveta z dne 17. decembra 2019 o zaposlovanju (COM(2019)0653).

agencijam in državam članicam izda smernice, v katerih bo jasno navedeno, da omejevalni pripor invalidov in prosilcev za azil ni v skladu s konvencijo o pravicah invalidov;

4. je izrazito zaskrbljen zaradi invalidnih mladih in tistih, ki so brezposelni dlje časa; poziva države članice, naj si prednostno prizadevajo za vključitev teh oseb na trg dela, na primer v okviru jamstva za mlade;
5. poziva Komisijo, naj predlaga celovito, ambiciozno zastavljeno in dolgoročno evropsko strategijo o invalidnosti za obdobje po letu 2020:
 - (a) ki bo imela nedvoumno začrtana prednostna področja, tako da bodo upoštevane vse določbe konvencije in splošne pripombe Odbora za pravice invalidov, vključno z opredelitvami poglobitvenih pojmov, zlasti pa s skupno opredelitvijo invalidnosti na ravni EU na vseh področjih politike EU, in da bodo upoštevane sklepne ugotovitve Odbora, sprejete leta 2015 in poslane EU;
 - (b) ki bo imela ambiciozne, jasne in merljive cilje, med drugim seznam načrtovanih ukrepov z natančnimi roki in namenskimi sredstvi na naslednjih področjih: enakost, udeležba, prosto gibanje in neodvisno življenje, dostopnost, zaposlovanje in usposabljanje, izobraževanje in kultura, revščina in socialna izključenost, zunanje delovanje, življenje brez nasilja in zlorab, vključevanje vprašanj invalidnosti in ozaveščanje;
 - (c) ki bo imela opredeljene časovne okvire in roke za izvedbo;
 - (d) v kateri bo upoštevano, da so invalidi zelo različni in da imajo raznorodne potrebe;
 - (e) s katero bodo v vsa področja in politike vključene pravice vseh invalidov,
 - (f) v kateri bodo priznane in ustrezno obravnavane večplastne in presečne oblike diskriminacije, ki jih doživljajo invalidi;
 - (g) v kateri bo uporabljen ustrezen pristop za upoštevanje potreb otrok;
 - (h) ki bo jamčila za vključevanje načela enakosti spolov;
 - (i) ki bo usmerjena v odrasle invalide, s posebnim poudarkom na osebah z motnjami v intelektualnem razvoju in njihovi prihodnosti po smrti skrbnika;
 - (j) ki ji bo v oporo primeren in zadostno financiran mehanizem spremljanja z jasnimi merili in kazalniki;
 - (k) ki bo omogočala povezovanje med različnimi področji politik na ravni EU in se bo lahko prilagajala tudi novim področjem politike in izzivom, čeprav še niso zajeti v sedanji konvenciji, na primer pri digitalizaciji in novih tehnologijah, avtomatizaciji in umetni inteligenci;
 - (l) ki bo skladna z drugimi pobudami in strategijami EU ter bo zajemala tudi nadaljnje ukrepe v okviru strategije Evropa 2020 in pobude iz evropskega stebra socialnih pravic in časovnega načrta za socialno Evropo,

- (m) ki bo imela zagotovljena ustrezna proračunska sredstva za izvajanje in spremljanje strategije za obdobje po letu 2020, obenem pa tudi namenska sredstva za okvir EU za Konvencijo o pravicah invalidov, s katerim bomo spodbujali, varovali in spremljali izvajanje konvencije v zadevah, ki so v pristojnosti EU, torej v zakonodaji in politikah EU ter njeni javni upravi;
 - (n) ki bo spodbujala sodelovanje z javnimi organi, podjetji, socialnimi partnerji in civilno družbo na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni, saj bo tako zagotovljeno dobro izvajanje strategije za obdobje po letu 2020;
 - (o) ki bo invalidom zagotavljala enak dostop do storitev – do zdravstvenega varstva, izobraževanja in zaposlovanja, javnega prevoza, stanovanj, kulture, športa in prostočasnih dejavnosti ter drugih področij, in sicer tako, da bodo odpravljene ovire za udeleževanje v družbi, ter tako, da bodo pri vseh infrastrukturnih in digitalizacijskih naložbah uporabljena načela oblikovanja za vse;
 - (p) tako da bo ena od prednostnih nalog strategije tudi dejansko spodbujanje in podpiranje socialnega gospodarstva;
6. poudarja, da bo potrebna skladnost med strategijo za obdobje po letu 2020 in okviri, namenjenim ljudem s kroničnimi boleznimi, na primer pri zaposlitveni aktivaciji, obenem pa je treba upoštevati, da strategije, ki so namenjene invalidom, ne upoštevajo vedno potreb bolnikov s kroničnimi boleznimi;
 7. poudarja, da je pomembno celovito opredeliti in uveljavljati dostopnost in njeno vrednost kot temelj za to, da imajo lahko invalidi enake možnosti, kot je priznано s Konvencijo o pravicah invalidov in je tudi skladno s splošno pripombo 2 Odbora za pravice invalidov, pri čemer je treba upoštevati raznolike potrebe invalidov ter uveljaviti oblikovanje za vse kot načelo EU;
 8. poziva države članice, naj v celoti izvajajo in stalno spremljajo vso zakonodajo o dostopnosti, tako evropski akt o dostopnosti¹, direktivo o avdiovizualnih medijskih storitvah², telekomunikacijski sveženj in direktivo o spletni dostopnosti² ter ustrezne predpise o prevozu in pravicah potnikov; vztraja, da bi moral biti za spremljanje pristojen neodvisen subjekt s sodelovanjem invalidov, ne pa, da bi ga izvajali kot samovrednotenje; glede tega poziva Komisijo, naj pomaga pri izvajanju in naj ustanovi evropski odbor za dostopnost, ki bo spremljal izvajanje zakonodaje EU o dostopnosti;
 9. poziva Komisijo, naj na podlagi evropskega akta o dostopnosti sprejme trden evropski okvir za dostopno in vključujoče ozračje in grajeno okolje s popolnoma dostopnim javnim prostorom, storitvami, na primer prometnimi, komunikacijskimi in finančnimi storitvami, in grajenim okoljem; poziva Komisijo, naj okrepi pravice potnikov, da ne bi več prihajalo do diskriminacije;
 10. poziva Komisijo, naj revidira pravila Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu (EASA) in Mednarodnega združenja letalskih prevoznikov (IATA), da bi zaščitili pravice invalidnih potnikov, in sicer s poudarkom na varnosti in telesni integriteti ter njihove opreme pri prevozu, ter da bi priznali, da so v primeru potovanja z osebnim pomočnikom ali v ležečem položaju potrebni dodatni sedeži;

¹ UL L 151, 7.6.2019, str.70.

² UL L 327, 2.12.2016, str. 1.

11. želi opozoriti, da je za izvajanje vseh obveznosti v zvezi z dostopnostjo potrebno ustrezno financiranje na nacionalni in lokalni ravni ter ravni EU; poziva Komisijo in države članice, naj povečajo javne naložbe in tako invalidom zagotovijo dostopnost tako v fizičnem kot digitalnem okolju;
12. ima pomisleke, ker se na nacionalni ravni pri javnem naročanju ne uveljavlja dovolj predhodna pogojenost, da je treba pred podpisom pogodb upoštevati dostopnost; zato priporoča, naj se v ta namen vzpostavi podoben portal kot pri zelenih javnih naročilih, ki bi vseboval vse smernice za dostopnost;
13. poziva Komisijo, naj s Sodiščem Evropske unije sodeluje glede strategij komuniciranja in dostopnosti, zato da bi invalidom olajšali uporabo pravosodnega sistema EU;
14. poudarja, da bi morala biti strategija za obdobje po letu 2020 pripravljena po medsektorskem in celovitem pregledu vse zakonodaje in vseh politik EU, da bi jih popolnoma harmonizirali z določbami konvencije; vztraja, da bi morala strategija vsebovati revidirano izjavo o pristojnostih, ki bo zajemala vsa področja politik, na katerih EU sprejema zakonodajo ali ukrepe mehkega prava in ki vplivajo na invalide, in da bi bilo treba predlagati konkretne zakonodajne predloge z ukrepi za izvajanje in spremljanje;
15. poziva Komisijo, naj poskrbi, da se bo v boju proti različnim oblikam diskriminacije, ki jih doživljajo invalidke, uporabljal pristop na podlagi spola in medsektorski pristop; trdi, da je treba zbirati po spolu razčlenjene podatke, da bi odkrili oblike presečne večplastne diskriminacije, s katero se srečujejo invalidke, in to na vseh področjih, ki jih zajema Istanbulska konvencija, ter povsod, kjer je to potrebno; poziva Komisijo, naj okviru evropske strategije o invalidnosti po letu 2020 predstavi ustrezen prečiščeni predlog ter sprejme učinkovite ukrepe za preprečevanje nasilja nad invalidnimi ženskami in otroki ter spolnega nadlegovanja in zlorab, ki bodo namenjeni družinam, skupnostim, strokovnim delavcem in institucijam; poziva Evropsko unijo in države članice, ki tega še niso storile, naj ratificirajo Istanbulsko konvencijo;
16. poziva, naj se v strategiji za obdobje po letu 2020 oblikuje medinstitucionalna struktura, ki bo nadzorovala njeno izvajanje, opre pa naj se na postopke iz medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje¹; poudarja, da bi morale biti v vseh institucijah in agencijah EU na voljo kontaktne točke za invalide, osrednja informacijska točka pa bi morala biti v generalnem sekretariatu Komisije; poudarja, da bi bilo treba te točke podpreti z ustreznim medinstitucionalnim mehanizmom za usklajevanje izvajanja Konvencije o pravicah invalidov v institucijah in agencijah EU; poudarja, da bi bilo treba poskrbeti za medinstitucionalni mehanizem za lažje sodelovanje med Komisijo, Parlamentom in Svetom, njihovi predsedniki pa bi se morali sestati na začetku vsakega mandata; glede tega poudarja, da morajo biti institucije EU kot javna uprava v vseh pogledih skladne s Konvencijo o pravicah invalidov;
17. poziva Komisijo, naj pri pripravi strategije za obdobje po letu 2020 intenzivno in sistematično pritegne invalide, njihove družinske člane in predstavniške organizacije, poleg tega pa naj zagotovi, da bo skupaj z državami članicami tesno sodelovala z njimi pri izvajanju, spremljanju in ocenjevanju strategije za obdobje po letu 2020, med drugim tudi z zadostnim financiranjem krepitve zmogljivosti;

¹ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

18. poziva Komisijo, naj vstavi tudi pregled strategije vsaka tri leta, pri tem pa naj ima jasno določeno vlogo okvir EU za konvencijo, v pregled pa naj bodo sistematično in dejavno vključeni invalidi in njihove predstavniške organizacije (tako na evropski kot na nacionalni ravni);
19. poudarja, da je treba izvajanje konvencije nepretrgoma spremljati; v zvezi s tem poziva:
 - (a) naj se (s pravno uveljavljenimi zaščitnimi ukrepi) zbirajo zanesljivi podatki, ki so relevantni za spremljanje napredka pri izvajanju konvencije in tudi za odpravljanje ovir, s katerimi se pri uveljavljanju svojih pravic srečujejo invalidi, in sicer razčlenjeno glede na vrsto invalidnosti, starost, spol in druge dejavnike;
 - (b) naj se okviru EU za konvencijo dodelijo zadostna sredstva, da bo lahko ustrezno in neodvisno opravljal svoje naloge;
 - (c) naj se oblikuje prožen mehanizem, s katerim bi ponujali spodbude za optimalno izvajanje konvencije, na primer nagrade za dostopna mesta, in
 - (d) k podobnim pobudam tudi na nacionalni ravni;
20. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo v strategiji za obdobje po letu 2020 invalidom zagotovljen dostop do zaposlitve ter poklicnega in strokovnega usposabljanja za invalide, inkluzivnega izobraževanja, cenovno ugodnega zdravstvenega varstva, digitalnih storitev in športnih dejavnosti, med drugim tudi z omogočanjem razumne prilagoditve na delovnem mestu, enakega plačila v primerjavi z neinvalidi in s preprečevanjem drugih oblik diskriminacije; poziva države članice, naj dodatno razvijejo oziroma boljše izvajajo ukrepe za večjo udeležbo invalidov na trgu dela in naj invalide, zaposlene v invalidskih delavnicah, po zakonu priznajo kot delavce in naj jim zagotovijo enako socialno zaščito kot drugim delavcem; poziva Komisijo, naj spodbuja k oblikovanju okvirov za kakovost prakse ter naj spodbuja in razvija priložnosti za usposabljanje za invalide, na primer prek vajeništva; poziva Komisijo, naj v prihodnja poročila vključi primere dobre prakse, da bi delodajalcem omogočila učinkovito izvajanje zakonodaje o invalidih; poziva Komisijo, naj razvije, promovira in varuje vključujoča podjetja, da bi na trgu dela poskrbeli za stalno zaposlovanje invalidov; poudarja, da imajo podjetja in organizacija socialnega gospodarstva velik potencial za vključevanje invalidov na trg dela; poziva Komisijo, naj Evropskemu socialnemu skladu priskrbi namensko podporo za socialno gospodarstvo;
21. poudarja, da je bistveno zagotoviti invalidom storitve in pomoč na visoki ravni; zato meni, da je treba na ravni EU določiti minimalne standarde in tako zagotoviti, da bodo invalidom izpolnjene vse potrebe;
22. poziva Komisijo, naj pregleda direktivo o čezmejnem zdravstvenem varstvu in jo uskladi s Konvencijo o pravicah invalidov, da bi invalidom zagotovili dostop do cenovno dostopnega in kakovostnega čezmejnega zdravstvenega varstva;
23. poziva države članice, naj invalidom zagotovijo dostop do zdravstvenih storitev, pri katerih bo upoštevana različnost spolov, vključno z zdravstveno rehabilitacijo in dolgotrajno oskrbo, kadar je potrebna;
24. meni, da morajo imeti invalidke popoln dostop do zdravstvene oskrbe, ki ustreza njihovim posebnim potrebam, vključno z ginekološko obravnavo, zdravniškimi pregledi, načrtovanjem družine in ustrezno prilagojeno podporo med nosečnostjo;

poziva EU, naj te storitve upošteva pri izvajanju strategije po letu 2020;

25. poudarja, da gluho-slepi potrebujejo dodatno oskrbo, ki jo zagotavljajo specialisti s strokovnim in kvalificiranim znanjem, ter tolmače za gluho-slepe; poziva države članice, naj priznajo rdeče-belo palico kot simbol gluho-slepih pešcev, da bi bili v prometu bolj vidni;
26. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo lahko osebe, ki nimajo pravne in poslovne sposobnosti, uveljavljale vse svoje pravice iz pogodb in zakonodaje Evropske unije;
27. obžaluje, da aktualne evropske politike na področju otrokovih pravic ne vključujejo v zadostni meri celovite strategije, ki bi temeljila na pravicah invalidnih fantov in deklet, niti ukrepov za zaščito ali vključevanje njihovih pravic, strategije na področju invalidnosti pa tega ne obravnavajo in upoštevajo v zadostni meri;
28. poziva Komisijo, naj izboljša dostop ranljivih otrok do osnovnih storitev in socialnih pravic (zlasti zdravstvenega varstva, izobraževanja, predšolske vzgoje in varstva, prehrane in nastanitve);
29. poziva Komisijo in države članice, naj poskrbijo, da bo EU vodilna na področju pravic invalidov, in naj spodbujajo k ratifikaciji konvencije po vsem svetu; poziva projektno skupino strokovnjakov za enakost pri Komisiji, ki sodi v resor komisarke za enakost, naj pravice invalidov sistematično vključuje v vse ustrezne zakone, odločitve, politike in programe EU; poziva k popolni vključitvi vidika pravic invalidov v vse vidike evropskega stebra socialnih pravic, v strategijo za enakost spolov – s posebnim poudarkom na boju proti nasilju –, program Erasmus+ in jamstvo za mlade, mehanizem za pravičen prehod, jamstvo za otroke, prihodnjo zeleno knjigo o staranju, v evropski semester in zunanjo politiko EU, obenem pa tudi poudarja, da je potrebno jamstvo za pravice invalidov, zato da bomo invalide podprli pri zaposlovanju, opravljanju prakse, posredovanju zaposlitve in nadaljnjem izobraževanju; želi opomniti Komisijo, naj to spremlja tudi znotraj institucij EU;
30. poziva Komisijo, naj pripravi oceno izzivov in kršitev pravic, ki so jih med pandemijo doživljali invalidi, sprejetih ukrepov v državah članicah za odziv na pandemijo ter vrzeli in pomanjkljivosti v zakonodaji; poziva jo, naj v strategiji o invalidnosti po letu 2020 predlaga smiselne in namenske ukrepe za sanacijo in ublažitev, da bi te pomanjkljivosti odpravila in preprečila njihovo nastajanje v prihodnosti; želi opomniti, da se je treba pri oblikovanju teh ukrepov posvetovati z invalidi ter njihovimi svojci ali predstavniškimi organizacijami ter z mreže Evropskega parlamenta za pravice invalidov;
31. poziva projektno skupino strokovnjakov v Komisiji, naj vzpostavi in izvaja sistematične posvete z invalidi in njihovimi predstavniškimi organizacijami;
32. poudarja, da je pravica do samostojnega življenja in vključenosti v skupnost nepogrešljiva pri uresničevanju številnih drugih pravic iz Konvencije o pravicah invalidov, med njimi so tudi enakost in nediskriminacija, samostojnost in svoboda, pravna sposobnost in svoboda gibanja;
33. poziva Komisijo, naj se pri vseh političnih orodjih in pobudah EU dejavno zavzema za prehod z institucionalne in/ali segregirane oskrbe na podporo v skupnosti, vključno z osebno asistenco, in vključujoče (splošne in posebej prilagojene) storitve; poziva Komisijo, naj poskrbi, da bosta pri pregledu socialnih kazalnikov EU kot vključena tudi

kazalnika splošnega napredka in deinstitucionalizacije;

34. poziva države članice, naj spodbujajo udeležbo, tako da v časovno določenem okviru pospešijo proces deinstitucionalizacije in naj nadomestno odločanje zamenjajo s podprtim; poziva države članice, naj poskrbijo, da invalidi zaradi deinstitucionalizacije in zaradi primanjkljaja ustreznih in/ali dostopnih stanovanj nikoli ne bodo postali brezdomci;
35. poziva Komisijo, naj zavzame odločno stališče glede tega, da je splošna razpoložljivost (splošnih) storitev v skupnosti bistvenega pomena za prehod z institucionalne oskrbe na življenje v skupnosti;
36. poziva Komisijo, naj se zavzema za prosto gibanje invalidov;
37. poziva Komisijo, naj pripravi konkretne ukrepe na ravni EU za zagotovitev, da bodo lahko vsi invalidi enako kot drugi uveljavljali pravico do svobodnega gibanja ter pravico do prostega gibanja in dela v tujini;
38. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo poraba sredstev EU skladna s konvencijo in da se ne bodo uporabljala za izgradnjo ali prenovo zavodov za institucionalno oskrbo ali sorodnih ustanov ali za izvajanje projektov, pri katerih niso smiselno vključeni invalidi in njihovi družinski člani in predstavniške organizacije, in da se ne bodo vlagala v strukture, ki bi bile invalidom nedostopne;
39. poziva Komisijo, naj zagotovi, da se sredstva EU ne bodo porabljala za neetične raziskave, prisilno sterilizacijo ali kršenje reproduktivnih pravic invalidov;
40. poziva Komisijo, naj prizna, da so osebe z motnjami v duševnem razvoju in psihosocialnimi motnjami še posebej ranljive za eksperimentalne pristope in zdravljenja, ki nimajo trdne znanstvene podlage in jim lahko povzročijo veliko škodo;
41. vztraja, da bi morala biti sredstva EU namenjena spodbujanju vključujočega okolja, storitev, praks in naprav, ki se opirajo na načelo oblikovanja za vse in ki spodbujajo deinstitucionalizacijo, vključno z dobro podpora za zagotavljanje osebne asistencije in neodvisnega življenja; poziva Komisijo, naj se zavzema za pobude, na podlagi katerih bodo podporne službe, ki se financirajo s sredstvi EU, upoštevale potrebe invalidov; poudarja, da bi bilo treba aktivno vlagati v raziskave za razvoj boljše in cenovno dostopnejše podporne tehnologije za invalide in v to, da bi je bilo več; poziva k aktivnemu vključevanju invalidov, njihovih družinskih članov in predstavniških organizacij v vse programe, ki jih financira EU;
42. poziva Računsko sodišče, naj preveri, ali imajo od pobud, ki jih financira EU, koristi tudi invalidi;
43. poziva Komisijo, naj poskrbi, da bodo vsi projekti in infrastruktura, ki se iz sredstev EU financirajo v tretjih državah, dostopni in vključujoči za invalide in da se bodo sredstva EU vlagala tudi v izvajanje in spremljanje Odbora za pravice invalidov in v krepitev zmogljivosti invalidskih organizacij;
44. poziva Komisijo in države članice, naj poskrbijo, da bodo evropska strategija in nacionalni ukrepi popolnoma skladni s cilji trajnostnega razvoja in agendo OZN za trajnostni razvoj do leta 2030, saj je to osrednji globalni okvir za ukrepanje za trajnost, enakost in vključenost in je invalidnost vključena kot horizontalna tema v ciljnih

trajnostnega razvoja št. 4, 8, 10, 11 in 17;

45. poziva Komisijo, naj neodvisno od nove evropske strategije o invalidnosti prevzame vodilno vlogo pri vključujočem izvajanju ciljev trajnostnega razvoja v zunanjem delovanju, in sicer z jasnimi, preglednimi in vključujočimi načrti za uresničitev teh ciljev;
46. pozdravlja nedavno sprejeto direktivo o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev, zlasti pa uvedbo petdnevnega oskrbovalskega dopusta na leto; poziva države članice, naj direktivo začnejo hitro izvajati, in jih poziva, naj se ne ustavijo zgolj pri minimalnih zahtevah direktive, tudi kar zadeva pravico do plačanega očetovskega dopusta, starševskega in oskrbovalskega dopusta; spodbuja države članice, naj uvedejo ureditve glede oskrbovalskega, očetovskega in starševskega dopusta ter prožne ureditve dela, ki bodo prilagojene specifičnim potrebam staršev z izrazito težkimi okoliščinami, na primer invalidnih staršev ali staršev invalidnih ali dolgotrajno bolnih otrok; poziva vse države članice, naj zagotovijo zadostno finančno in strokovno podporo ljudem, ki skrbijo za svoje invalide družinske člane v skupnem gospodinjstvu; poudarja, da skrb za sorodnike pogosto negativno vpliva na njihovo družinsko in poklicno življenje, saj se soočajo z izključenostjo in diskriminacijo;
47. poziva Komisijo, naj zasnuje mehanizme za usklajevanje prenosljivosti in prilagodljivosti invalidskih dajatev in storitev med državami članicami ter naj pilotni projekt evropske invalidske izkaznice razširi na vse države članice, pa tudi na več kot zgolj kulturo in šport, obenem pa naj poskrbi, da bo evropska parkirna karta za invalide popolnoma spoštovana v vseh državah članicah; poudarja, da so tovrstni ukrepi bistveni za zagotovitev, da bodo lahko invalidi po vseh EU dostopali do invalidske podpore, ne da bi bila v vsaki državi članici potrebna nova ocena; poziva države članice, naj v svojo zakonodajo vključijo priznanje posameznih oblik invalidnosti, da bodo zaznane in urejene specifične potrebe teh oseb (na primer gluho-slepota);
48. poziva Komisijo, naj spodbuja strukturno sodelovanje invalidov, njihovih družinskih članov in predstavniških organizacij v vseh fazah odločanja na nacionalni ravni in na ravni EU ter naj invalidskim organizacijam financira krepitev zmogljivosti, tako da bodo lahko invalidi strukturirano sodelovali pri vseh odločitvah, ki jih zadevajo; poziva Komisijo, naj zasnuje evropske pobude, ki bodo spodbujale samozagovornišvo in politično udejstvovanje invalidov, in poziva države članice, naj podprejo tudi podobne nacionalne pobude;
49. poziva Komisijo, naj se zavzema za boljše usklajevanje podpornih služb med državami in za vzpostavitev kontaktnih točk v vseh državah članicah za obveščanje invalidnih državljanov EU o socialnih pravicah in podpornih službah, ki so jim na voljo;
50. poziva Komisijo, naj v sodelovanju z zasebnim sektorjem vzpostavi portal, na katerem bodo zbrani vsi instrumenti, predvideni za optimalno družbeno udejstvovanje invalidov;
51. želi opomniti, da imajo invalidi pravico do ustreznega življenjskega standarda in socialne zaščite, zlasti finančne pomoči in nadomestne oskrbe; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo strategija EU o invalidnosti do leta 2030 obsegala posebne ukrepe za spodbujanje vključujočih sistemov socialne zaščite v vsej EU, s čimer bomo zagotovili, da bodo imeli invalidi vse življenje dostop do prejemkov in storitev; poziva države članice, naj določijo minimalno raven socialne zaščite za invalide, ki jim bo zagotavljala ustrezen življenjski standard;

52. poziva Komisijo in Svet, naj se opreta Sveta o dostopu do socialne zaščite¹ in na predlog uredbe o koordinaciji sistemov socialne varnosti (COM(2016)0815), da bi vsem državljanom EU omogočili dostop do socialnih podpornih služb po vsej EU, v skladu s priporočilom Odbora za pravice invalidov;
53. poziva Komisijo in države članice, naj o tem pripravijo izčrpno kampanjo, pri kateri bodo sodelovali invalidi, njihovi družinski člani in zastopniki in predstavniki organizacije ter ki bo na voljo v dostopnih formatih, vključno z lahko berljivo različico in v nacionalnih znakovnih jezikih, in sicer naj s kampanjo ozaveščajo o pravicah in potrebah invalidov ter o tem, s katerimi ovirami se spoprijemajo, namenjena pa naj bo odločevalcem in družbi na splošno; poziva Komisijo in države članice, naj spodbujajo, usklajujejo in oblikujejo izobraževalno gradivo, ki bi ga bilo mogoče uporabiti v državah članicah in bi prispevalo k pozitivnemu odnosu do invalidov in da bi izboljšali njihovo vključevanje;
54. poziva EU in države članice, naj financirajo usposabljanje, ki bo namenjeno invalidom in ga bodo vodili invalidi, njihove organizacije, sindikati, združenja delodajalcev, organi za vprašanja enakosti in javni uslužbenci, in sicer o načelu nediskriminacije, odpravljanju večplastne in presečne diskriminacije ter primerni prilagoditvi;
55. poziva vse države članice, naj podprejo in povečajo ugled socialnega dela (socialnih delavcev in ljudi, ki delajo na socialnem področju);
56. poziva Komisijo, naj za zastavljene strategije vzpostavi jasen mehanizem odgovornosti, nadzora in sankcij;
57. poziva vse države članice, naj se nujno spoprimejo s problemom brezdomstva, in sicer naj sprejmejo namenske dolgoročne, celovite stanovanjske strategije na nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter naj priznajo specifična tveganja, ki ogrožajo invalide, v številni osebe z motnjo avtističnega spektra;
58. poziva države članice, naj potrdijo svojo zavezo, da bodo spodbujale, varovale in zagotavljale, da bodo vsi invalidi polno in enakopravno uživali vse človekove pravice in temeljne svoboščine, na primer pravico do prostega gibanja in prebivanja ter pravico do glasovanja na volitvah, kar je skladu s členom 12 konvencije, in naj jim zagotovijo spoštovanje dostojanstva, tudi s strogim spremljanjem izvajanja strategije za obdobje po letu 2020, k čemur naj smiselno pritegnejo invalide, njihove družinske člane in predstavniki organizacije, sodelujejo pa naj tudi z javnimi organi, socialnimi partnerji in civilno družbo na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter naj za izvajanje strategije namenijo ustrezne človeške in finančne vire;
59. poziva vse države članice, naj zasnujejo lastno strategijo za področje invalidnosti, da bi spodbujale vključevanje načela enakosti invalidov in uredile izvajanje Konvencije OZN o pravicah invalidov;
60. poziva države članice, naj oblikujejo nacionalno strategijo in pri tem upoštevajo dobro prakso drugih držav članic ter tako zagotovijo pravilno izvajanje konvencije;
61. poziva Evropsko unijo ter vse države članice, naj ratificirajo tudi izbirni protokol konvencije;

¹ UL C 387, 15.11.2019, str. 1

62. poziva vse države članice, naj poročajo o izvajanju evropske strategije o invalidnosti;
63. poziva države članice, naj po oceni izvajanja konvencije v vsaki državi poročajo o nadaljnjih korakih glede na nacionalna priporočila, ki jih je pripravil Odbor za pravice invalidov;
64. poudarja, da je pomembno čim prej doseči dogovor; poziva Svet, naj odpravi zastoj v tem postopku in naj si prizadeva za pragmatično rešitev ter naj brez nadaljnega odlašanja pospeši sprejetje horizontalne protidiskriminacijske direktive EU, ki jo je Komisija predlagala že leta 2008 in ki ji je potrdil tudi Evropski parlament; meni, da je to temeljni pogoj za celovit in skladen pravni okvir EU, ki bo tudi zunaj delovnega razmerja varoval ljudi pred diskriminacijo na podlagi vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti in spolne usmerjenosti; opozarja, da ne bi smeli sprejemati neupravičenih omejitev področja uporabe direktive; meni, da je med bistvenimi elementi tudi konsolidacija zakonodajnega okvira EU za boj proti kaznivim dejanjem iz sovraštva, saj prevladujejo celo v delovnem okolju;
65. priporoča Uniji, naj evropsko strategijo o invalidnosti strukturno vključi v proces evropskega semestra;
66. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Komisiji, Svetu, vladam in parlamentom držav članic in držav kandidatk, Agenciji Evropske unije za temeljne pravice, Evropskemu računskemu sodišču, Odboru regij, Evropskemu ekonomskemu in socialnemu odboru, da jo razdelita podnacionalnim parlamentom in svetom, ter Svetu Evrope in Združenim narodom.